

PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP GẮN VỚI BẢO ĐẢM LỢI ÍCH KINH TẾ CHO NÔNG DÂN Ở TỈNH THANH HOÁ HIỆN NAY

Lê Văn Tùng^{1,*}

TÓM TẮT

Nông nghiệp không chỉ là hoạt động sản xuất lương thực, thực phẩm mà còn là một ngành kinh tế tổng hợp, gắn với thị trường, chuỗi giá trị và sinh kế bền vững của người dân nông thôn. Trong những năm qua, tỉnh Thanh Hóa đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách nhằm phát triển nông nghiệp theo hướng hiện đại, nâng cao giá trị gia tăng, đẩy mạnh ứng dụng khoa học và công nghệ, phát triển thương hiệu sản phẩm và thúc đẩy phong trào nông dân sản xuất, kinh doanh giỏi. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả tích cực, sản xuất nông nghiệp của tỉnh vẫn còn những hạn chế như giá trị gia tăng thấp, liên kết chuỗi chưa bền vững, lợi ích kinh tế của nông dân chưa được bảo đảm tương xứng. Trên cơ sở phân tích thực trạng phát triển sản xuất nông nghiệp ở tỉnh Thanh Hóa trong những năm gần đây, bài viết chỉ ra những tồn tại, nguyên nhân và đề xuất một số giải pháp nhằm gắn phát triển sản xuất nông nghiệp với bảo đảm lợi ích kinh tế cho nông dân trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: Sản xuất nông nghiệp, lợi ích kinh tế, nông dân, Thanh Hóa.

Ngày nhận bài: 10/02/2026; **Ngày phản biện:** 01/03/2026; **Ngày duyệt đăng:** 10/03/2026

ABSTRACT

Agriculture is not just about food production; it's a comprehensive economic sector linked to markets, value chains, and the sustainable livelihoods of rural people. Over the years, Thanh Hoa province has issued numerous policies and guidelines aimed at developing agriculture in a modern direction, increasing added value, promoting the application of science and technology, developing product brands, and fostering a movement of skilled farmers in production and business. However, alongside these positive results, the province's agricultural production still faces limitations such as low added value, unsustainable value chain linkages, and inadequate economic benefits for farmers. Based on an analysis of the current state of agricultural production development in Thanh Hoa province, this article identifies existing problems, their causes, and proposes several solutions to link agricultural production development with ensuring economic benefits for farmers in the present period.

Keywords: Agricultural production, economic benefits, farmers, Thanh Hoa Province.

*Email: letungsqct@gmail.com

1. Mở đầu

Những năm gần đây, tỉnh Thanh Hóa xác định nông nghiệp là một trong những trụ cột quan trọng thúc đẩy tăng trưởng kinh tế và ổn định xã hội. Trên tinh thần Nghị quyết số 19-NQ/TW về nông nghiệp, nông dân, nông thôn đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, tỉnh đã định hướng phát triển nông nghiệp theo hướng nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả và sức cạnh tranh; đẩy mạnh ứng dụng nông nghiệp công nghệ cao, nông nghiệp thông minh; hình thành các vùng chuyên canh sản xuất hàng hóa quy mô lớn gắn với chế biến và tiêu thụ sản phẩm (Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII, 2022; Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa, 2022).

Cùng với đó, Thanh Hóa chú trọng chuyển từ tư duy “sản xuất nông nghiệp” sang tư duy “kinh tế nông

NGHIỆP”, lấy thị trường làm định hướng, lấy hiệu quả và giá trị gia tăng làm mục tiêu. Tỉnh cũng đẩy mạnh tích tụ, tập trung đất đai; phát triển các vùng sản xuất tập trung; khuyến khích chế biến nông sản; tăng cường liên kết “4 nhà” gồm Nhà nông, Nhà nước, Nhà khoa học và Nhà doanh nghiệp để nâng cao giá trị nông sản, ổn định đầu ra, tạo việc làm và cải thiện thu nhập cho nông dân (Tỉnh ủy Thanh Hóa, 2019a; Tỉnh ủy Thanh Hóa, 2019b). Bên cạnh đó, các chính sách hỗ trợ đầu tư vào nông nghiệp, xúc tiến thương mại và phong trào “Nông dân sản xuất, kinh doanh giỏi” được triển khai khá đồng bộ, góp phần cải thiện đời sống vật chất và tinh thần của người dân nông thôn (Hội Nông dân tỉnh Thanh Hóa, 2025).

Tuy nhiên, trong thực tiễn phát triển, không phải lúc nào tăng trưởng sản lượng cũng đồng nghĩa với việc gia

¹NCS, Hệ 5, Học viện Chính trị

tăng lợi ích kinh tế cho nông dân. Vấn đề đặt ra hiện nay không chỉ là phát triển sản xuất, mà còn là bảo đảm sự phân phối hợp lý lợi ích trong chuỗi giá trị nông nghiệp. Đây là yêu cầu có ý nghĩa cả về kinh tế, xã hội và phát triển con người, bởi lợi ích kinh tế vừa là động lực trực tiếp của người sản xuất, vừa là điều kiện để bảo đảm công bằng và phát triển bền vững (Trần, 2013; Stiglitz, 2012; UNDP, 2024). Từ thực tiễn đó, bài viết tập trung phân tích quá trình phát triển sản xuất nông nghiệp ở tỉnh Thanh Hóa, chỉ ra những hạn chế, nguyên nhân và đề xuất một số giải pháp nhằm gắn phát triển nông nghiệp với bảo đảm lợi ích kinh tế cho nông dân trong giai đoạn hiện nay.

2. Phát triển sản xuất nông nghiệp

Thanh Hóa là địa phương có nhiều tiềm năng và lợi thế để phát triển nông nghiệp. Với điều kiện tự nhiên đa dạng, quỹ đất sản xuất tương đối lớn và lực lượng lao động nông thôn dồi dào, tỉnh đã từng bước xác định cơ cấu kinh tế phù hợp với thực tiễn địa phương, từ đó thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu nông nghiệp theo hướng phát triển các vùng sản xuất hàng hóa tập trung gắn với chế biến và tiêu thụ sản phẩm (Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa, 2020; Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa, 2022).

Để đáp ứng yêu cầu phát triển sản xuất quy mô lớn, tỉnh đã quan tâm đến công tác quy hoạch, quản lý và sử dụng đất đai; đồng thời triển khai các chính sách tích tụ, tập trung đất nông nghiệp nhằm hình thành những vùng chuyên canh có khả năng ứng dụng công nghệ cao và liên kết thị trường hiệu quả hơn (Tỉnh ủy Thanh Hóa, 2019a; Tỉnh ủy Thanh Hóa, 2019b). Quá trình này được đặt trong mối quan hệ hài hòa giữa tăng trưởng kinh tế với tiến bộ và công bằng xã hội, giữa phát triển sản xuất với bảo vệ môi trường, thích ứng với biến đổi khí hậu và xây dựng nông thôn mới (Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII, 2022; Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa, 2022).

Thực tế cho thấy, các mô hình kinh tế tập thể, hợp tác xã và tổ hợp tác ở Thanh Hóa thời gian qua đã từng bước phát huy hiệu quả, đáp ứng tốt hơn nhu cầu liên kết sản xuất của nông dân. Tỉnh đã chú trọng củng cố và nâng cao hiệu quả hoạt động của hợp tác xã nông nghiệp kiểu mới, gắn với phát triển kinh tế hộ và kinh tế trang trại. Đồng thời, việc đẩy mạnh ứng dụng tiến bộ khoa học và công nghệ, tăng cường liên kết “4 nhà” và tổ chức sản xuất theo chuỗi giá trị đã góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả và giá trị nông sản, đồng thời giảm bớt rủi ro cho người sản xuất (Hội Nông dân tỉnh Thanh Hóa, 2025; Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa, 2022).

Theo số liệu được nêu trong các báo cáo và văn kiện của địa phương, đến nay toàn tỉnh đã xây dựng và nhân rộng hàng trăm mô hình phát triển kinh tế tập trung quy mô lớn của nông dân; nhiều mô hình sản xuất ứng dụng công nghệ cao theo chuỗi giá trị, theo hướng VietGAP đã được hình thành; nhiều hợp tác xã, tổ hợp tác và doanh nghiệp hoạt động trong nông nghiệp được thành lập. Bên cạnh đó, hàng trăm nghìn nông dân được hỗ trợ vay vốn phát triển sản xuất, nhiều hộ nông dân đã tham gia các sàn thương mại điện tử, góp phần mở rộng thị trường tiêu thụ và thúc đẩy chuyển đổi số trong nông nghiệp (Cục Thống kê tỉnh Thanh Hóa, 2025; Hội Nông dân tỉnh Thanh Hóa, 2025).

Phong trào nông dân thi đua sản xuất, kinh doanh giỏi cũng có sức lan tỏa mạnh mẽ. Hàng năm, số lượng hộ đăng ký và đạt danh hiệu “Nông dân sản xuất, kinh doanh giỏi” ở các cấp tương đối lớn. Không chỉ tạo động lực vươn lên làm giàu chính đáng, phong trào này còn góp phần củng cố tinh thần đoàn kết, tương trợ trong cộng đồng nông thôn thông qua các hoạt động hỗ trợ vốn, giống, vật tư, ngày công lao động và chia sẻ kinh nghiệm sản xuất cho các hộ khó khăn (Hội Nông dân tỉnh Thanh Hóa, 2025).

Mặc dù vậy, sự phát triển sản xuất nông nghiệp của tỉnh vẫn bộc lộ một số hạn chế đáng chú ý. Sản lượng nông nghiệp có xu hướng tăng, nhưng giá trị gia tăng còn thấp; lợi ích kinh tế mà đại bộ phận nông dân nhận được chưa tương xứng với công sức và chi phí đầu tư. Tình trạng “được mùa mất giá, được giá mất mùa”, phụ thuộc vào thương lái, bị ép giá trong khâu tiêu thụ vẫn diễn ra ở nhiều nơi. Trong khi đó, phần lợi ích của các khâu trung gian trong chuỗi phân phối lại có xu hướng tăng lên, làm cho người nông dân thường là chủ thể chịu nhiều rủi ro nhưng hưởng phần giá trị thấp nhất. Đây là biểu hiện của sự mất cân đối trong phân phối lợi ích của chuỗi giá trị nông sản, ảnh hưởng trực tiếp đến động lực đầu tư và tái sản xuất của nông dân (Trần, 2013; Stiglitz, 2012).

Nguyên nhân của thực trạng trên có nhiều, nhưng trước hết là do phương thức sản xuất và kinh doanh nông sản ở không ít nơi vẫn chủ yếu dựa trên khả năng sẵn có, chưa thực sự xuất phát từ nhu cầu thị trường. Việc tổ chức sản xuất theo chuỗi giá trị còn thiếu đồng bộ; liên kết giữa sản xuất, chế biến và tiêu thụ chưa thật chặt chẽ; năng lực dự báo thị trường, xây dựng thương hiệu và quản trị chất lượng sản phẩm còn hạn chế. Trong khi đó, chính sản xuất theo chuỗi giá trị mới là hướng đi có khả năng tập trung nguồn lực, phân bổ hợp lý lợi ích và

rủi ro, đồng thời giúp kiểm soát tốt hơn chất lượng, an toàn thực phẩm và tiêu chuẩn kỹ thuật của nông sản (Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII, 2022; Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa, 2022).

Ngoài ra, việc ứng dụng tiến bộ kỹ thuật, thành tựu khoa học và công nghệ, cũng như các phương thức tổ chức quản lý tiên tiến vào sản xuất hàng hóa nông sản ở một số địa phương còn hạn chế. Do đó, năng suất và chất lượng nông sản chưa cao, sức cạnh tranh của hàng hóa còn yếu, làm giảm lợi nhuận của nông dân. Trong khi đó, chi phí đầu vào như giống, phân bón, thuốc bảo vệ thực vật, thức ăn chăn nuôi và lao động ngày càng tăng. Khi cộng thêm rủi ro do thiên tai, dịch bệnh và biến động thị trường, hiệu quả kinh tế từ sản xuất nông nghiệp của nhiều hộ dân vẫn ở mức thấp, chưa bảo đảm sinh kế ổn định và bền vững (Cục Thống kê tỉnh Thanh Hóa, 2025; Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa, 2022).

Từ đó có thể thấy, yêu cầu cốt lõi của phát triển nông nghiệp ở Thanh Hóa hiện nay không chỉ là gia tăng sản lượng, mà phải bảo đảm tốt hơn lợi ích kinh tế của nông dân trong toàn bộ chuỗi giá trị hàng hóa nông sản. Điều này đòi hỏi tiếp tục hoàn thiện các cơ chế, chính sách hỗ trợ phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn; thúc đẩy liên kết sản xuất và tiêu thụ theo hướng bền vững; đồng thời bảo đảm sự công bằng tương đối trong phân phối lợi ích giữa các chủ thể tham gia quá trình phát triển.

3. Một số biện pháp phát triển sản xuất nông nghiệp gắn với bảo đảm lợi ích kinh tế cho nông dân ở tỉnh Thanh Hoá hiện nay

- Cần tiếp tục cụ thể hóa chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước về cơ cấu lại nông nghiệp, phát triển nông thôn và kinh tế nông thôn gắn với xây dựng nông thôn mới theo hướng nông nghiệp sinh thái, nông thôn hiện đại, nông dân văn minh. Trọng tâm là đổi mới nhận thức từ sản xuất nông nghiệp đơn thuần sang phát triển kinh tế nông nghiệp, từ chú trọng sản lượng sang chú trọng giá trị, chất lượng và hiệu quả thị trường. Đồng thời, cần nâng cao hơn nữa vai trò chủ thể của nông dân trong quá trình phát triển, coi nông dân không chỉ là người sản xuất mà còn là người tham gia tổ chức sản xuất, liên kết thị trường và thụ hưởng thành quả phát triển (Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII, 2022; Hội Nông dân tỉnh Thanh Hóa, 2025).

- Cần phát triển nền nông nghiệp theo hướng hiệu quả, bền vững, sinh thái và hiện đại, trên cơ sở đẩy mạnh ứng dụng khoa học, công nghệ và chuyển đổi số. Tiếp tục thực hiện có hiệu quả các chương trình cơ cấu

lại ngành nông nghiệp, phát triển sản phẩm nông nghiệp chủ lực, mở rộng vùng sản xuất hàng hóa tập trung, đa dạng hóa và nâng hạng các sản phẩm OCOP, gắn sản xuất với chế biến, thương hiệu, truy xuất nguồn gốc và mở rộng thị trường tiêu thụ. Đây là giải pháp quan trọng để nâng cao giá trị gia tăng và khả năng cạnh tranh của nông sản địa phương, từ đó cải thiện lợi ích kinh tế cho nông dân (Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa, 2022; Hội đồng nhân dân tỉnh Thanh Hóa, 2022).

- Cần đẩy mạnh phát triển công nghiệp và dịch vụ ở khu vực nông thôn nhằm tạo đòn bẩy cho chuyển dịch cơ cấu lao động và mở rộng cơ hội việc làm tại chỗ. Trong điều kiện nông nghiệp ngày càng chịu nhiều sức ép từ biến đổi khí hậu và cạnh tranh thị trường, việc gắn sản xuất nông nghiệp với công nghiệp chế biến, dịch vụ logistics, thương mại nông sản, du lịch nông thôn và làng nghề là hướng đi cần thiết. Một nền kinh tế nông thôn hiện đại phải dựa trên sự kết nối hữu cơ giữa nông nghiệp với công nghiệp phụ trợ và dịch vụ, qua đó không chỉ nâng cao giá trị thặng dư của nông sản mà còn mở rộng nguồn thu nhập cho cư dân nông thôn, giảm áp lực phụ thuộc vào sản xuất thuần nông (Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa, 2020; UNDP, 2024).

- Cần tiếp tục xây dựng nông thôn theo hướng hiện đại, toàn diện và bền vững gắn với quá trình đô thị hóa. Mục tiêu của xây dựng nông thôn mới không chỉ dừng lại ở hoàn thành các tiêu chí hình thức mà phải đi vào chiều sâu, lấy chất lượng sống của người dân làm thước đo. Theo đó, tiếp tục hoàn thiện hệ thống kết cấu hạ tầng giao thông, thủy lợi, y tế, giáo dục, văn hóa và nước sạch ở khu vực nông thôn; đồng thời tăng cường các giải pháp bảo vệ môi trường, xử lý ô nhiễm tại các làng nghề và khu dân cư. Một nông thôn hiện đại phải là không gian sống an toàn, xanh, sạch, có khả năng kết nối với đô thị và thích ứng với các biến động kinh tế, xã hội và môi trường (Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII, 2022; Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa, 2022).

- Cần tiếp tục hoàn thiện thể chế và chính sách về nông nghiệp, nông dân, nông thôn theo hướng đồng bộ và khả thi hơn. Trọng tâm là hoàn thiện chính sách đất đai, tạo điều kiện cho tích tụ và tập trung đất nông nghiệp phù hợp; phát triển thị trường tài chính nông thôn, tín dụng vi mô, bảo hiểm nông nghiệp; hỗ trợ kinh tế hộ, kinh tế trang trại, kinh tế tập thể và hợp tác xã kiểu mới; đồng thời thúc đẩy liên kết ngang và liên kết dọc trong sản xuất, chế biến và tiêu thụ nông sản. Bên cạnh đó, cần đẩy mạnh xây dựng cơ sở dữ liệu số về đất đai, cây trồng, vật nuôi, thủy lợi, thiên tai và dịch bệnh; hình

thành hạ tầng dữ liệu phục vụ quản lý nhà nước, sản xuất kinh doanh và chuyển đổi nông nghiệp thông minh (Hội đồng nhân dân tỉnh Thanh Hóa, 2022; Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa, 2022).

- Cần tạo đột phá trong nghiên cứu, ứng dụng khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và đào tạo nguồn nhân lực nông thôn. Muốn bảo đảm lợi ích kinh tế bền vững cho nông dân, không thể chỉ dựa vào mở rộng quy mô sản xuất mà phải nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, năng lực tiếp cận công nghệ, kỹ năng quản trị sản xuất và khả năng thích ứng với thị trường. Vì vậy, tỉnh cần tiếp tục đổi mới tổ chức và hoạt động nghiên cứu, ứng dụng, chuyên giao khoa học và công nghệ; đẩy mạnh liên kết giữa viện, trường, doanh nghiệp, hợp tác xã và nông dân; đồng thời chú trọng đào tạo nghề, nhất là cho lao động trẻ ở nông thôn. Cùng với đó, việc mở rộng thương mại điện tử, truy xuất nguồn gốc và kiểm soát an toàn thực phẩm sẽ góp phần nâng cao minh bạch thị trường, ổn định đầu ra và giảm bớt rủi ro cho người sản xuất (Hội Nông dân tỉnh Thanh Hóa, 2025; Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa, 2022).

4. Kết luận

Phát triển sản xuất nông nghiệp gắn với bảo đảm lợi ích kinh tế cho nông dân ở tỉnh Thanh Hóa hiện nay không chỉ là nhiệm vụ kinh tế trọng tâm mà còn là yêu cầu có ý nghĩa xã hội sâu sắc trong quá trình xây dựng nông thôn mới và phát triển bền vững. Những năm qua, với sự quan tâm chỉ đạo của Trung ương và của tỉnh, nông nghiệp Thanh Hóa đã có nhiều chuyển biến theo hướng sản xuất hàng hóa, ứng dụng khoa học và công nghệ, tăng cường liên kết chuỗi và từng bước chuyển từ tư duy “sản xuất nông nghiệp” sang “kinh tế nông nghiệp” (Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII, 2022; Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa, 2020).

Tuy nhiên, thực tiễn cũng cho thấy quá trình phát triển này vẫn chưa bảo đảm đầy đủ lợi ích kinh tế cho nông dân. Giá trị gia tăng của nông sản còn thấp, liên kết chuỗi chưa bền vững, năng lực cạnh tranh còn hạn chế và sự phân phối lợi ích giữa các chủ thể trong chuỗi giá trị chưa thật sự hợp lý. Vì vậy, để nông nghiệp phát triển theo hướng hiện đại, hiệu quả và bền vững, Thanh Hóa cần tiếp tục triển khai đồng bộ các giải pháp về nhận thức, thể chế, tổ chức sản xuất, ứng dụng khoa học và công nghệ, phát triển hạ tầng, đào tạo nguồn nhân lực và mở rộng thị trường tiêu thụ.

Tài liệu tham khảo

Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII (2022), *Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 16/6/2022 về nông nghiệp, nông dân, nông thôn đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045*, Hà Nội.

Cục Thống kê tỉnh Thanh Hóa (2025), *Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội tỉnh Thanh Hóa năm 2024*, Thanh Hóa.

Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa (2020), *Văn kiện Đại hội Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa lần thứ XIX*, Thanh Hóa.

Hội đồng nhân dân tỉnh Thanh Hóa (2022), *Nghị quyết số 185/2021/NQ-HĐND về tập trung vào các chính sách hỗ trợ nông dân phát triển sản xuất, tăng thu nhập, cải thiện đời sống nông thôn, hướng tới nông nghiệp hiện đại và bền vững trong giai đoạn 2022–2025*, Thanh Hóa.

Hội Nông dân tỉnh Thanh Hóa (2025), *Đại hội đại biểu Hội Nông dân tỉnh Thanh Hóa lần thứ XII, nhiệm kỳ 2025–2030*, Thanh Hóa.

Stiglitz, J.E. (2012), *The Price of Inequality (Bản dịch: Cái giá của sự bất bình đẳng)*, NXB Trẻ, Hà Nội.

Trần, T.G. (2013), *Vấn đề lợi ích kinh tế của nông dân trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa hiện nay*, Luận án tiến sĩ Triết học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn – Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.

Tỉnh ủy Thanh Hóa (2019), *Nghị quyết số 13/2019-NQ/TU về tích tụ đất đai, phát triển nông nghiệp quy mô lớn, ứng dụng công nghệ cao, tạo điều kiện cho nông dân tham gia chuỗi giá trị, nâng cao giá trị nông sản và lợi nhuận*, Thanh Hóa.

Tỉnh ủy Thanh Hóa (2019), *Nghị quyết số 192/2019-NQ-HĐND về việc ban hành chính sách khuyến khích tích tụ, tập trung đất đai để phát triển nông nghiệp quy mô lớn, ứng dụng công nghệ cao trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa đến năm 2025*, Thanh Hóa.

UNDP (2024), *Human Development Report: Breaking the Gridlock (Báo cáo Phát triển con người 2023–2024)*, United Nations Development Programme, New York.

Ủy ban Nhân dân tỉnh Thanh Hóa (2022), *Quyết định số 2649/QĐ-UBND ngày 4/8/2022 về việc công bố kết quả điều tra lao động, việc làm và thu nhập bình quân đầu người cấp huyện trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa*, Thanh Hóa.

Ủy ban Nhân dân tỉnh Thanh Hóa (2022), *Kế hoạch số 82/KH-UBND ngày 24/3/2022 về thực hiện Chiến lược phát triển nông nghiệp và nông thôn bền vững giai đoạn 2022–2030, tầm nhìn đến năm 2045*, Thanh Hóa.